

Kulturdepartementet

Ku2017/01534/DISK

Remissvar över betänkandet SOU 2017:60 Nästa steg? – Förslag för en stärkt minoritetspolitik

Sveriges Jiddischförbund har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande. Den gedigna och genomarbetade utredningen tar på ett mycket förtjänstfullt sätt upp alla viktiga aspekter av minoritetsfrågan. Vårt remissvar fokuserar främst på frågor som berör det nationella minoritetsspråket jiddisch och det kulturarv som starkt är förbundet med den judiska minoriteten.

Fortfarande är kunskapen i majoritetssamhället mycket låg vad gäller de nationella minoriteterna. Vi delar till fullo utredningens syn på att minoritetspolitiken behöver utvecklas och på ett välintegrerat sätt bli en del av andra relevanta politikområden.

Utredningen lämnar flera genomtänkta och positiva förslag.

Sveriges Jiddischförbund finner det mycket angeläget och lovvärt att utredningen föreslår att regeringen bör överväga att likställa begreppen *modersmål* och *kulturarvspråk* för de nationella minoriteterna i lagstiftning som avser skola och förskola. Vi vill poängtera att modersmålsbegreppet inte är synonymt med hur de språk definieras som i stadgan betraktas som utrotningshotade och därför angelägna för det europeiska kulturarvet. Det är anmärkningsvärt att begreppen modersmål och modersmålsundervisning fortfarande dominerar i ett sammanhang där det snarare ska betraktas som ett för Sverige gemensamt kulturarv, där konventionen i akt och mening, syftar till att bevara, skydda och främja de nationella minoriteternas kultur och språk.

Speciellt angeläget är detta för den judiska befolkningen som av hävd är flerspråkig och representerar en mångfald av kulturer.

Vi har i vårt remissvar undvikit att gå in i detaljer då vi i stort uppskattar remissens förslag. Vi vill dock peka på ett specifikt förslag som vi ser som mycket värdefullt, som finns med i avsnitten gällande äldreomsorgen (avsnittet 7.3.4.) Vi ställer oss även bakom utredningens resonemang om att den kulturella identiteten är lika viktig som själva minoritetsspråket och att "Kulturen och språket kan även ses som två sidor av samma mynt som inte är möjliga att helt

skilja åt. Det är, anser vi, en notering värd att lyfta fram, liksom att utformningen av den nuvarande bestämmelsen i 18 § minoritetslagen tar emellertid inte hänsyn till detta”.

Jiddisch utsätts för en negativ särbehandling som hämmar revitaliseringen av språket. Detta kommer exempelvis till uttryck i att inga ansträngningar har gjorts för att få till stånd en lärarutbildning i jiddisch. Som enda nationella minoritetsspråk saknar jiddisch en lärarutbildning.

Vi önskar i detta sammanhang även framhålla behovet av en fulltidstjänst som språkvårdare för jiddisch. Efter många års träget uppvaktande hos Språkrådet har endast en halv tjänst inrättats för en språkvårdare för jiddisch. Att jämföras med övriga nationella minoriteter, som har minst en och i flera fall fler språkvårdare.

Ett annat område där den negativa särbehandlingen visar sig är vid utfärdande av sändningstillstånd för Public Serviceföretagen. Sveriges Jiddischförbund instämmer i utredningens bedömning att jiddisch bör ges samma ställning i sändningstillståndet som övriga nationella minoritetsspråk.

Den svenska konstruktionen med förvaltningsområden har resulterat i att minoritetspolitiken delat upp de nationella minoriteterna och därmed har likabehandlingsprincipen starkt åsidosatts. Jiddisch och romani chib står helt utanför denna typ av rättigheter. Det är bra att utredningen föreslår att regeringen bör överväga denna typ av rättigheter även för icke-territoriella minoritetsspråk. Inte minst med tanken på att det s.k. grundläggande skyddet fungerar sämre utanför förvaltningsområdena och att regeln som den nu är konstruerad blir grund för en orättvisa i resursfördelningen.

Kunskapen om de nationella minoriteterna är som konstateras dålig. Utredningens förslag att regeringen inrättar en särskild myndighet för uppföljning och främjande av minoritetspolitiken finner vi logisk.

Slutligen ber vi utredningen uppmärksamma och förorda att officiella möten och samråd med den judiska minoriteten ej bör förläggas på judiska helgdagar.

Stockholm den 3 oktober 2017

Jacob Kaluski
Ordförande

Bengt Mosesson
Styrelsemedlem